

Toespraak van de Voorzitter van de Tweede Kamer, tijdens de laatste vergadering voor het zomerreces, 3 juli 2014

Het gesproken woord telt

Beste collega's,

We hebben weer geen nieuw record weten te vestigen, al leek het daar aan het begin van de middag wel op. Maar voor we het reces ingaan, wil ik traditiegetrouw nog een paar woorden tot u wenden.

In mijn werkkamer hangt een schilderij van dichter en schilder Lucebert uit de nationale collectie. Het heet *Indian Spaceman*. Sommige mensen vinden het te surrealistisch of te confronterend. Ze gaan er zelfs met hun rug naartoe zitten. Maar ik vind het prachtig, en ga altijd zó zitten dat ik het goed kan zien.

Ik zie sommigen van u al met de wenkbrauwen fronsen. U kent mij niet als kunstkenner, en dat klopt. Waarom ik het noem, is omdat ik parallellen zie met hoe we in de Tweede Kamer werken. Lucebert schilderde grove lijnen en duidelijke figuren, met tegelijkertijd veel details. Ook in de Kamer weten we het grote met het kleine te combineren. Enerzijds houden we ons bezig met de lange lijnen. Met de grote figuren, in de vorm van wetten die invloed hebben op het dagelijks leven van heel veel mensen.

In de afgelopen maanden hebben we hier gedebatteerd en besloten over grote hervormingen in de sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, gezondheidszorg, het wonen en het onderwijs, en hebben we veel gesproken over de vraag welke overheid-laag verantwoordelijk is voor welke taken. Het ging en gaat om forse veranderingen, die soms diep ingrijpen in onze samenleving. Anderzijds is er ook stil gestaan bij kleine krantenberichtjes, over kwesties die misschien minder zichtbaar of omvangrijk zijn, maar net zo goed van betekenis. Onze samenleving bestaat uit grote structuren en persoonlijke verhalen, en de Kamer heeft gelukkig aandacht voor beiden.

Als we terugblikken op het jaar dat achter ons ligt, zijn er een paar dingen die me in het bijzonder zijn opgevallen, die ik met u wil delen.

Laat ik beginnen met de kwaliteit en de werklust van ons parlement. De Kamer wordt gevormd door noeste werkers en betrokken personen. Als ik naar de debatten kijk, heb ik het gevoel dat de 150 Kamerleden samen de breedte van de samenleving beslaan. Veel van de onderwerpen die leven op straat, worden hier geagendeerd. Dat wordt ook herkend, in binnen- en in buitenland. Wat ik van veel buitenlandse collega's hoor, is dat ze onder de indruk zijn van de effectiviteit van het Nederlandse parlement. Ook onze transparantie wordt geroemd. Bijna alles wat we hier doen is openbaar. Daar komt bij dat er in de Kamer 322 geaccrediteerde redacteuren rondlopen... 322 journalisten op 150 Kamerleden!

Deze journalisten hebben dag en nacht toegang tot de Kamer, en kunnen Kamerleden aanspreken wanneer ze willen. En dat is een goede zaak. Het hoort bij het ambt van volksvertegenwoordiger om jezelf publiek te verantwoorden. Maar transparantie is niet de kern. De kern van het Kamerwerk bestaat uit het controleren van de regering en het (mede) maken van wetten. Dáár ligt het brandpunt. De Tweede Kamer heeft de verantwoordelijkheid om het kunstwerk te maken, en te bepalen wat er binnen of buiten het frame valt.

Wat me ook is opgevallen, is dat de instrumenten waar Kamerleden over beschikken steeds vaker parallel aan elkaar worden ingezet. Op dit moment zijn er zelfs meer meerderheidsdebatten dan dertigledendebatten in portefeuille. Bij elkaar gaat het om zo'n 50 debatten die nog moeten worden ingepland, en ik weet zeker dat er na het reces nieuwe debatten bij zullen komen. Afgezet tegen de 35 vergaderweken die een parlementair jaar telt, is duidelijk dat ook volgend jaar een heel druk jaar zal worden.

We vragen veel van het kabinet. Dat mag – nee, dat moet – ook. Maar het doet me deugd om te zien dat we elkaar daar scherp op houden. Het geeft blijk van een zelfbewust parlement, dat elkaar ook durft aan te spreken op het gebruik van procedures en de inzet van instrumenten. Procedures overigens, die de Commissie voor de Werkwijze na de zomer kritisch tegen het licht zal houden. Ik hoop nog in de loop van dit jaar, op uw verzoek, een aantal grote wijzigingen in het Reglement van Orde te kunnen doorvoeren.

We vragen ook veel van ons personeel; van de medewerkers van de Kamer en de fracties. Wat voor de buitenwereld misschien niet altijd zichtbaar is, is dat zij ervoor zorgen dat wij ons werk kunnen doen. Van griffiers tot bodes, van beveiligers tot wetgevingsjuristen en informatiespecialisten... zij leggen de fundamenteën voor het Kamerwerk, soms tot diep in de nacht. De werkdruk is groot, maar hun inzet en enthousiasme is nog vele malen groter. Ik wil hen daar graag expliciet voor bedanken.

Tot slot. De toekomst laat zich niet voorspellen, maar de verwachting is dat er rustiger weken aankomen, met ruimte voor een werkbezoek, gesprekken met uw achterban of wellicht de achterban van een ander, of tijd om eindelijk eens te beginnen aan dat rapport, dat u al zo lang ligt aan te staren of dat u al zo lang had willen schrijven. Ik hoop dat u uitrust van de intensieve periode die achter ons ligt, waarin wij ons – iedere dag opnieuw en vol overgave – hebben bezig gehouden met het grote én het kleine. En of u nu kiest voor vakantie in een huisje op Vlieland, met de caravan naar Frankrijk of een *all-inclusive* in Turkije... ik wens u veel rust en bovenal: een mooie tijd met uw familie en dierbaren toe. Misschien wel in uw juichpak. Ik zie u in september graag in goede gezondheid terug.

Maar nu eerst: slapen!